

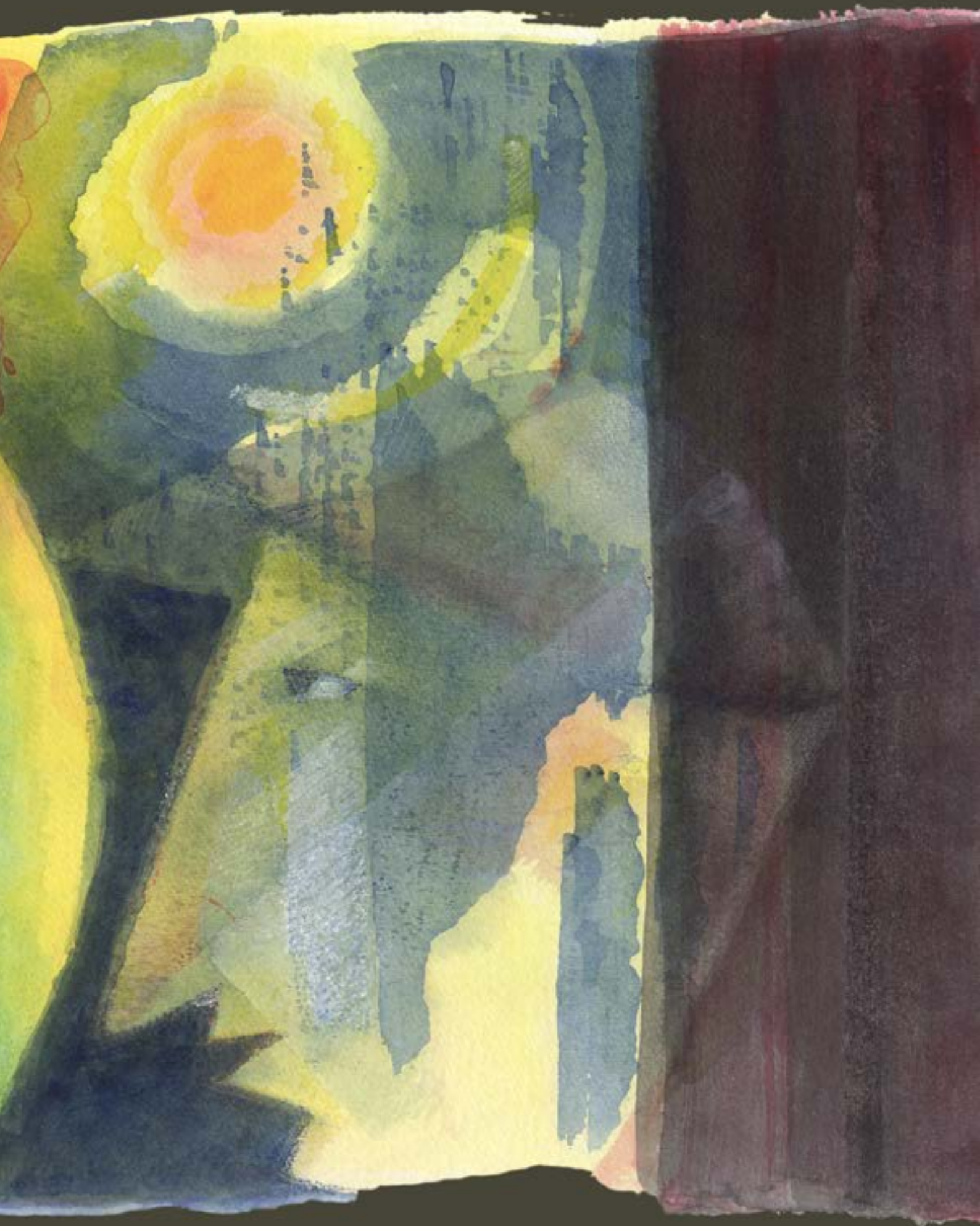

F A U S T

FAUST I

Goethe's Faust in schilderijen en interviews

DIREKTOR:

Zwar sind sie an das Beste nicht gewöhnt, (45-48)
Allein sie haben schrecklich viel gelesen.
Wie machen wir's? daß alles frisch und neu
Und mit Bedeutung auch gefällig sei.
Besonders aber laßt genug geschehn! (89-90)
Man kommt zu schaun, man will am liebsten sehen.

Such nur die Menschen zu verwirren, (131-132)
Sie zu befriedigen ist schwer - -
Laßt mich auch endlich Taten sehen; (215)
Was heute nicht geschieht, ist morgen nicht getan, (225)
Und wandelt mit bedächt'ger Schnelle (241-242)
Vom Himmel durch die Welt zur Hölle.

DIRECTEUR:

*Wel zijn zij aan het beste niet gewend,
Maar hebben toch schrikbarend veel gelezen.
Hoe maken wij, dat alles nieuw en fris
En tevens zinrijk en aanstekelijk is?
Maar laat toch bovenal genoeg gebeuren!
Men komt hier kijken, men wil 't liefst wat zien.*

*Breng de mensen maar in verwarring,
Hen te bevredigen valt zwaar - -
Laat mij vooral ook eindelijk daden zien;
Wat vandaag niet is volbracht is morgen niet gedaan,
En doorloop daarmee aandachtig snel
De weg door de wereld van hemel tot hel.*

...Was heute nicht geschieht, ist morgen nicht getan...
...Wat vandaag niet is volbracht, is morgen niet gedaan...

DICHTER:

Geh hin und such dir einen andern Knecht!

(134)

Wer sichert den Olymp, vereinet Götter?

(156-157)

Des Menschen Kraft, im Dichter offenbart.

Gib ungebündelt jene Triebe,

(194-197)

Das tiefe, schmerzenvolle Glück

Des Hasses Kraft, die Macht der Liebe,

Gib meine Jugend mir zurück!

DICHTER:

Ga heen en zoek je een andere knecht!

Wie behoedt de Olympus, verenigt goden?

In de dichter wordt 's mensens kracht geopenbaard.

Geef mij dat onbeteugeld streven,

Die diepe, smartelijke vreugd,

Die macht van haat- en liefdeleven,

Geef het mij weer, geef mij mijn jeugd!

...Des Menschen Kraft, im Dichter offenbart...

...*In de dichter wordt 's mensens kracht geopenbaard...*

LUSTIGE PERSON:

Laßt uns auch so ein Schauspiel geben!
Greift nur hinein in's volle Menschenleben!
Ein jeder lebt's, nicht vielen ist's bekannt,
Und wo ihr's packt, da ist's interessant.
In bunten Bildern wenig Klarheit,
Viel Irrtum und ein Fünkchen Wahrheit

(166-171)

Dann sammelt sich der Jugend schönste Blüte
Vor Eurem Spiel und lauscht der Offenbarung,
Ein jeder sieht, was er im Herzen trägt.
Wer fertig ist, dem ist nichts recht zu machen,
Ein Werdender wird immer dankbar sein.

(174-175)

(179)

(182-183)

Das Alter macht nicht kindisch, wie man spricht,
Es findet uns nur noch als wahre Kinder.

(212-213)

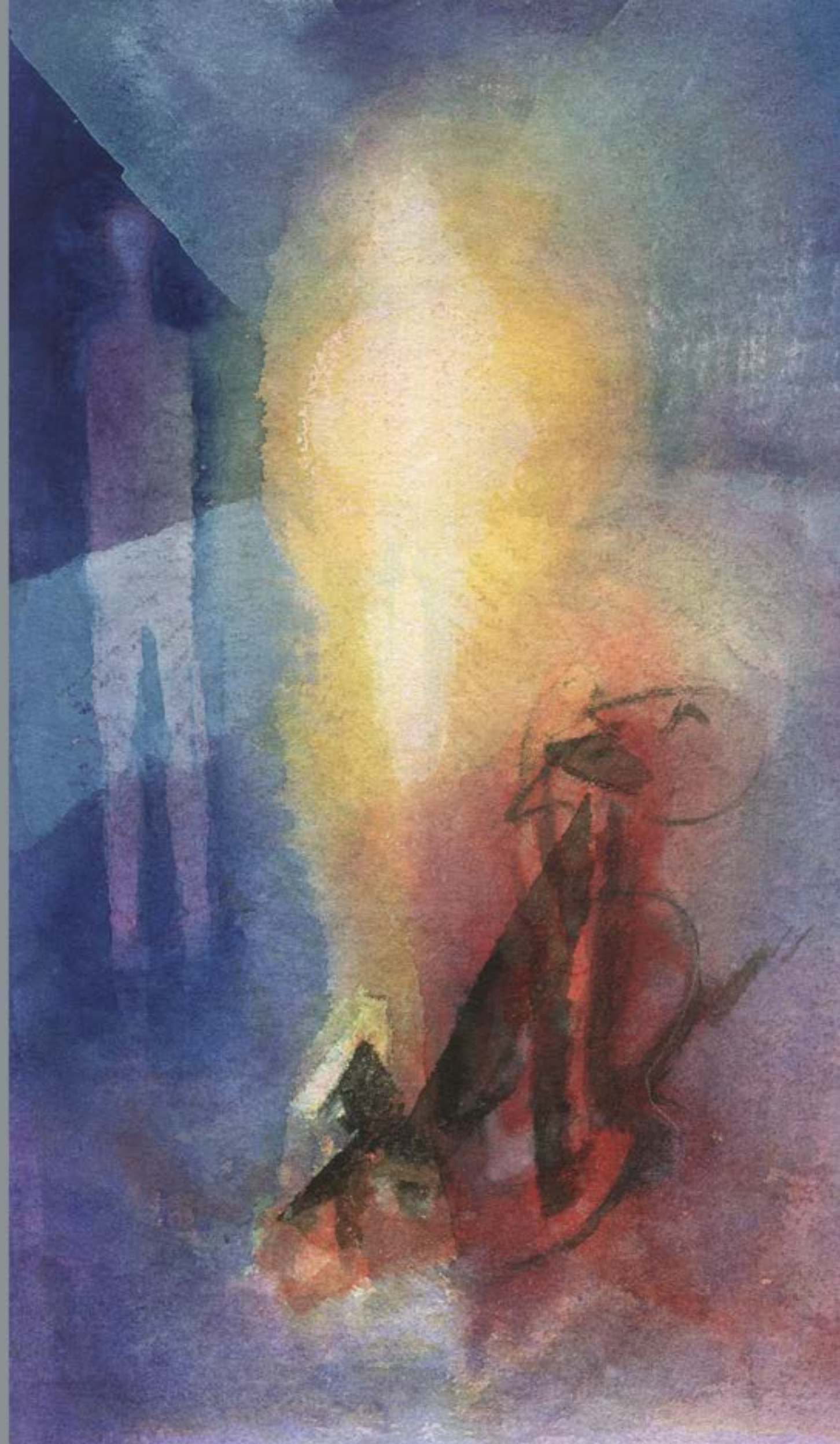
GRAPPENMAKER:

*Laat ons ook zo een schouwspel geven
Grijp om u heen in het volle leven!
Elk leeft het mee, niet velen met verstand,
En waar gij 't vat, daar is het interessant.
In bonte beelden weinig klaarheid,
Veel dwaling en een vonkje waarheid,*

*Dan komt bijeen de bloem der jeugd
beluistert de openbaring van het spel
in hoeverre het hem ter harte gaat
Voor de volleeerde is niets goeds te maken,
Doch die nog groeit zal altijd dankbaar zijn.*

*De leeftijd maakt nog niet kinds, zoals men zegt,
Het vindt het ware kind juist in ons weer.*

...Viel Irrtum und ein Fünkchen Wahrheit...
...*Veel dwaling en een vonkje waarheid...*

MEFISTOPHELES:

Von Sonn' und Welten weiß ich nichts zu sagen; (279-282)
Ich sehe nur, wie sich die Menschen plagen.
Der kleine Gott der Welt bleibt stets von gleichem Schlag,
Und ist so wunderbarlich als wie am ersten Tag.

MEFISTO:

*Over zonnen en werelden heb ik niets te zeggen;
Ik zie slechts hoe de mensen zich kwellen.
Deze kleine god op aarde blijft van het zelfde slag
En is net zo wonderlijk als op de eerste dag.*

DER HERR:

Kennst du den Faust? (297/)
Meinen Knecht! (299)
Wenn er mir jetzt auch nur verworren dient: (308-310)
So werd ich ihn bald in die Klarheit führen.
So lang' er auf der Erde lebt, (315-317)
So lange sei dir's nicht verboten.
Es irrt der Mensch so lang' er strebt.

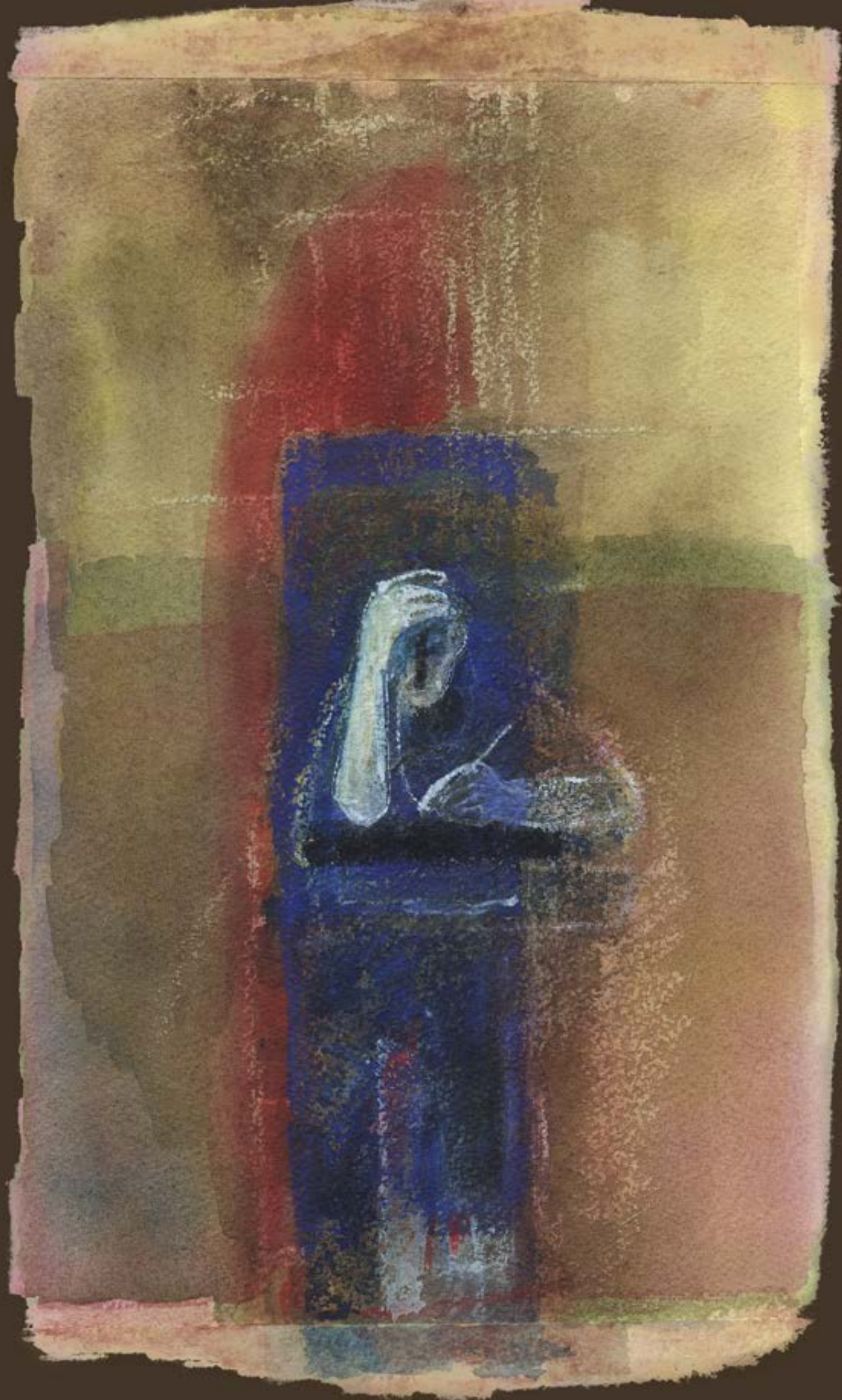
Des Menschen Tätigkeit kann allzu leicht erschaffen, (339-342)
Er liebt sich bald die unbedingte Ruh;
Drum geb' ich gern ihm den Gesellen zu,
Der reizt und wirkt, und muß, als Teufel, schaffen.

DE HEER:

*Ken je Faust?
Mijn dienaar!
Hoewel hij mij nu slechts in verwardheid dient,
Zal ik hem weldra tot helderheid voeren.
Zolang hij op de aarde leeft,
Zolang is het je niet verboden (om te verleiden)
De mens vergist zich, zolang hij streeft.*

*De activiteit van de mens kan gemakkelijk verslappen,
Hij wordt genoegzaam en verlangt naar rust;
Daarom geef ik hem graag een metgezel ter zijde,
Die werkt, aanspoort en als duivel scheppen moet.*

...Kennst du den Faust? Meinen Knecht!...
...Ken je Faust? Mijn dienaar!...

Nacht

Faust beseft vertwijfeld dat zijn levenslang studeren hem wel veel kennis heeft gebracht, maar dat hij langs deze weg nooit zal ontdekken 'wat de aarde in haar samenhang bewaart'. De innerlijke nacht waarin hij zich bevindt, is duisterder dan de nacht buiten hem.

FAUST:

Habe nun, ach! Philosophie,
Juristerei und Medizin,
Und leider auch Theologie!
Durchaus studiert, mit heißem Bemühn.
Da steh' ich nun, ich armer Tor!
Und bin so klug als wie zuvor;
Heiße Magister, heiße Doktor gar,
Und ziehe schon an die zehen Jahr,
Herauf, herab und quer und krumm,
Meine Schüler an der Nase herum –
Und sehe, daß wir nichts wissen können!

(354-364)

FAUST:

*Nu heb ik dan, dan ach filosofie,
Rechten en artsenij, en
Helaas ook nog theologie!
Terdege beoefend, nacht en dag.
Daar sta ik nu, ik arme dwaas!
Zo wijs als in 't begin helaas;
Ik heet Magister, heet Doctor zowaar,
En leid nu reeds bijna een tien jaar,
Omhoog, omlaag en schuins en krom,
Mijn leerlingen bij de neus rondom –
En merk: wij blijven eeuwig leken!*

...Habe nun ach! Philosophie, Juristerei und Medizin...

... Ach, heb mij aan de wetenschap gegeven...

Met het maanlicht als getuige van zijn zoeken naar inzicht, verlangt hij er nu naar onderwezen te worden door de natuur.

FAUST:

O sähst du, voller Mondenschein,
Zum letztenmal auf meine Pein,
Den ich so manche Mitternacht
An diesem Pult herangewacht:
Dann, über Büchern und Papier,
Trübsel'ger Freund, erschienst du mir!
Ach! könnt ich doch auf Berges-Höh'n
In deinem lieben Lichte gehn,

(386-393)

In deinem Tau gesund mich baden!

(397)

Weh! steck ich in dem Kerker noch?
Das ist deine Welt! das heißt eine Welt!

(398)

(409)

FAUST:

*Oh zag gij, vol schijnsel van de maan
Toch voor het laatst mijn lijden aan,
Op wie ik menig middernacht
Aan dit gestoelte heb gewacht:
Dan, over boeken en papier,
Droefgeestige vriend, verscheen gij mij alhier!
Ach kon ik op bergen hiervandaan
In het lieve maanlicht gaan,*

En in ochtenddauw gezond mij baden!

*Wee! zit ik n deze kerker nog?
Dat is jouw wereld! Dat noemt zich een wereld!*

...Im lieben Mondeslichte gehen...
...In het lieve maanlicht gaan...

